

Gemeentelijk subsidiereglement voor kleine landschapselementen Goedgekeurd door Gemeenteraad d.d. 28:08:2006

Wat zijn Kleine Landschapselementen (KLE) ?

De term Kleine Landschapselementen (KLE) staat voor de zeer bonte verzameling van alleenstaande bomen, knotbomen, bomenrijen, houtkanten, hagen, holle wegen, hoogstamboomgaarden, bosjes, bermen, taluds, bronnen, poelen, grachten en hun oevers. Een kenmerk van de meeste van deze kleine landschapselementen is dat ze door de mens aangelegd zijn of er minstens sterk door beïnvloed werden. Hun bestaan en hun uitzicht is het resultaat van menselijk handelen. Mensen planten bomen die ze dan soms knotten, ze scheren hagen, ze kappen houtkanten enz. In feite zouden we moeten spreken van 'kleine cultuurlandschapselementen'...

KLE's worden getypeerd als puntvormige of lijnvormige elementen in een landschap met een ecologische functie. Lijnvormige KLE doorsnijden het landschap en geven een coulisse-effect waardoor de ruimtelijke indruk vergroot. Door hun aaneengeslotenheid vormen ze een eigen biotoop. Daarnaast vormen ze verbindingswegen voor planten en dieren waarlangs ze zich van het ene natuurgebied naar het andere kunnen verplaatsen. Puntvormige KLE zijn een eenzame boom, een veedrinkpoel, een weideven. De poel is een bij uitstek puntvormig element. Hoewel ze niet meer dienst doen als veedrinkplaats, zijn ze onmisbaar voor planten en dieren die stilstaand water nodig hebben. Denk maar aan amfibieën zoals de bedreigde kamwatersalamander, de vroedmeesterpad, de boomkikker en tal van waterinsecten. Samen met gebouwen, tekenen de KLE's het landschap het sterkst. Zij vertegenwoordigen de rijkdom van de meeste landschappen en bepalen het uitzicht van het landschap.

Hoe en waarom zijn KLE ontstaan ?

Kleine landschapselementen vervulden tot in de helft van de vorige eeuw verschillende functies. Eigendommen werden afgebakend met hagen of bomen (zo was de Linde zowel een grensboom als een welkomstboom). Traditioneel dienden meidoornhagen ook als veekering, poelen als drink- en drenkplaats en houtkanten als leveranciers van brand- en geriefhout. Knotbomen gaven schaduw aan het vee en zorgden voor de ontwatering van drassige weilanden.

Maar die kleine landschapselementen waren weliswaar onbedoeld meer dan dat: ze waren ooit een rijke bron aan natuurlijk leven. Ook vandaag zijn ze dat nog meer dan ooit; ze zijn immers stapstenen geworden voor veel soorten in de natuur.

Veel van deze elementen hebben t.g.v. technische middelen zoals vb. schrikdraad hun functie verloren en daarmee ook hun bestaansreden. Ook veranderde in de loop der jaren het landgebruik : weiden werden omgezet in akkers. En ook de schaalvergroting in de landbouw waarbij o.a. kleine percelen samengevoegd werden tot één groot, leidde tot het rooien van hagen en houtkanten. Het van oudsher hecht netwerk van groene punten en lijnen in het landschap verschraalde tot een ruw weefsel met wijde mazen en losse eindjes. Niet alle kleine landschapselementen zijn verdwenen en her en der komen er zelfs nieuwe bij. Waar ze stand hielden blijven ze hun traditionele functie vervullen of krijgen ze er andere.

Omwille van het ecologische en het landschappelijke belang is het aldus essentieel om het behoud en heraanleg van kleine landschapselementen te stimuleren.

In die zin wordt de invoering van een subsidiereglement voorgesteld waarmee eigenaars, pachter, huurder er met financiële middelen toe aangezet worden om deze kleine landschapselementen aan te leggen en te onderhouden.

Artikel 1 :

Volgende kleine landschapselementen komen in aanmerking voor een subsidie :

1. lijnvormige beplantingen zoals hagen, heggen, houtkanten en bomenrijen, die als zelfstandig element in het landschap voorkomen, en die bestaan uit streekeigen boom- of struiksoorten, volgens de soortenlijst opgenomen in het gemeentelijk subsidiereglement voor de aanleg van kleine landschapselementen.

2. hoogstammige vruchtboomgaarden, knotwilgen
3. poelen
4. kleine natuurprojecten
5. instandhoudingswerken (restauratie)

Onder kleine natuurprojecten wordt o.a. verstaan :

1. Het uitvoeren van grondwerken gericht op het herstellen en bevorderen van de biodiversiteit : plaggen, afgraven van aangerijkte bodemlagen.
2. Het uitvoeren van soortspecifieke acties voor fauna, zoals inrichten van ijskelders i.f.v vleermuizen.
3. Het aanleggen van vispaaiplaatsen.
4. Het uitvoeren van natuurvriendelijke aanpassingswerken van waterlopen of grachten (milieuvriendelijke oeveeraanleg of -versteviging).
5. Het omvormen van bos naar meer ongelijkjarigheid, ongelijksoortigheid (bestrijding van vogelkers komt niet in aanmerking voor subsidiëring).
6. Het realiseren van bosuitbreiding met gebiedseigen soorten.

Artikel 2 : Voorwaarden waaraan moet voldaan worden om in aanmerking te komen voor deze subsidie :

1. Men kan enkel een subsidie verkrijgen als de aanplant of aanleg van kleine landschapselement gebeurt in de landelijke ruimte van het grondgebied van de gemeente Schilde.
2. Onder landelijke ruimte wordt verstaan de zones die op het gewestplan aangeduid zijn als agrarisch gebied, natuurgebied, natuurreservaat en parkgebied, of als bosgebied . Ook alle gebieden die in het GNOP besproken werden onder hoofdstuk 7, Landschapseenheden komen in aanmerking. De toelage wordt niet toegekend voor randbeplantingen rond woningen en siertuinen.
3. Werken of handelingen opgelegd als voorwaarde uit een kapvergunning, bouwvergunning of milieuvergunning komen niet in aanmerking voor subsidie.
4. De handelingen die uitgevoerd worden voor het realiseren van de ingediende projecten, moeten overeenkomstig de bestaande wettelijke bepalingen gebeuren. Hierbij dienen de nodige bouw-, kap- of natuurvergunningen aangevraagd te worden.
5. De subsidieaanvraag dient te gebeuren voor de uitvoering van de werken. Om in aanmerking te komen voor deze toelage moet de aanvraag minimum één maand voor de aanvang van de werken gericht worden aan het college van burgemeester en schepenen te Schilde. Het schepencollege kan hiervoor een voorgedrukte aanvraagformulier opmaken wat bij de milieudienst opvraagbaar is.
6. De subsidie wordt toegekend aan de eigenaar van de grond, pachter of beheerder- mits toestemming van de eigenaar van de gronden gelegen op het grondgebied van Schilde.
7. De aanvrager verbindt zich tot de nodige instandhoudingszorg waarvoor subsidie wordt verkregen. Hij staat onder meer in voor vrijwaring tegen vraat vanwege vee of wild, en vervanging van afgestorven of sterk misgroeïende exemplaren in het eerstvolgend plantseizoen. De aanvrager moet hierbij minimum 15 jaar lang de gerealiseerde natuurwaarden in goede staat behouden zoals weergegeven en vermeld op de 'te bereiken toestand' in het aanvraagdossier.
8. Wanneer de uitvoering onvolledig of gebrekkig uitgevoerd is, kan de subsidie bij beslissing van het college van burgemeester en schepenen verminderd, uitgesteld of geweigerd worden.
9. De subsidie kan geheel of gedeeltelijk worden teruggevorderd wanneer:
 - belangrijke delen van de beplanting door kennelijk gebrek aan zorg of vervanging niet tot uitgroei komen. Mislukte aanplantingen of werken dienen hersteld te worden.
 - een poel geheel of gedeeltelijk wordt gedempt, of zodanig wordt behandeld dat de natuurfunctie ervan ernstig wordt geschaad.

10. Het aanvraagdossier zal, samen met het advies van de milieuambtenaar, ter beslissing voorgelegd worden aan het college van burgemeester en schepenen. Aan de toekenning van de toelage kunnen door het college nadere condities worden verbonden met betrekking tot de soortensamenstelling of de uitvoeringswijze. Iedereen die van deze subsidieregeling gebruik maakt, verbindt zich er toe rekening te houden met het type bodem en vochtigheidsgraad bij het kiezen van de beplanting en enkel deze soorten te zullen aanplanten die vermeld worden in de soortenlijst.
11. De aanvrager aan wie een toelage werd toegekend bericht het gemeentebestuur binnen de 9 maanden van de voltooiing van de aanleg –of onderhoudswerken, zoniet vervalt de toegekende toelage. Aan dit bericht wordt een aanvraag tot uitbetaling toegevoegd. Het gemeentebestuur kan de uitvoering ter plaatse controleren alvorens tot uitbetaling over te gaan.

Artikel 3 : Volgende bedragen worden uitgekeerd als subsidie :

<ul style="list-style-type: none"> • Lijnvormige elementen minimum 50 lopende meter en bestaande uit beplantingen opgenomen in de goedgekeurde soortenlijst (artikel 5) 	
- Haag plantmaat 60/80 plantafstand 0,3 tot 0,5m,	0,50€/plant
- Heg / Houtkant plantmaat 60/80 plantafstand 0,5 tot 1m	0,50€/plant
- Bomenrij min 10 st, stamomtrek min 8/10cm plantafstand min 7 tot 10m	10,00€/boom
Hoogstammige vruchtboomgaarden, knotwilgen min 10 st, stamomtrek min 8/10cm plantafstand min 7-10m	10,00€/boom
• Poelen met minimum oppervlakte 40m ² en voldoende diep op water te houden.	5,00€/m ³
• Instandhoudingswerken / onderhoud	
- Haag	0,5€/lopende meter
- Heg / Houtkant	1,25€/lopende meter
- Poel	5,00€/m ³
• De subsidie per aanvraag wordt jaarlijks geplafonneerd tot max. 250,00€	

Artikel 4 : Het onderhoud of de aanleg van poelen

Onderhoud

1. Om dichtgroei en verlanding van de poelen tegen te gaan, dient het overtollige slib te worden opgeruimd met een frequentie van minstens 5 jaar. Het slibpakket dient verwijderd te worden tot op de harde bodem.
2. Ondergedoken waterplanten zijn zeer belangrijk, maar mogen de poel niet volledig doen dichtgroeien. In dergelijke gevallen moet een gedeelte van de planten in het najaar mechanisch verwijderd worden.
3. Te veel schaduw door heesters of bomen dient te worden vermeden.

(Her)aanleg

1. De oevers dienen trapsgewijze of glooiend te worden aangelegd, zeker voor wat de noordelijke oeverzone betreft.
2. De maximale waterdiepte bedraagt 0,8 à 1,5 m, tijdens de zomerperiode min 0,5 m.
3. Het uitzetten van vissen en eenden moet worden vermeden aangezien zij de eieren en larven van amfibieën opeten.
4. De oevervegetatie van de poel dient te worden beschermd tegen vertrappeling door vee. Het is dus aan te raden de poel voor minstens 2/3 af te sluiten.
5. Het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen kan niet worden toegestaan binnen een straal van 3 meter rondom de poel.

Artikel 5 : lijst van soorten die in aanmerking komen voor subsidie.

Nederlandse naam Wetenschappelijke naam

Zwarte els *Alnus glutinosa*

Ruwe berk *Betula pendula*

Zachte berk *Betula pubescens*

Haagbeuk *Carpinus betulus*

Rode kornoelje *Cornus sanguinea*

Hazelaar *Corylus avellana*

Tweestijlige meidoorn *Crataegus laevigata*

Eénstijlige meidoorn *Crataegus monogyna*

Beuk *Fagus sylvatica*

Sporkehout/Vuilboom

Frangula alnus (= *Rhamnus frangula*)

Gewone es *Fraxinus excelsior*

Hulst *Ilex aquifolium*

Okkernoot/walnoot *Juglans regia*

Appel *Malus communis*

Zwarte populier *Populus nigra*

Ratelpopulier *Populus tremula*

Zoete kers *Prunus avium*

Vogelkers *Prunus padus*

Sleedoorn *Prunus spinosa*

Peer *Pyrus communis*

Zomereik *Quercus robur*

Zwarte bes *Ribes nigrum*

Aalbes *Ribes rubrum*

Wegedoorn *Rhamnus catharticus*

Hondsroos *Rosa canina*

Schietwilg *Salix alba*, knotwilg

Geoorde wilg *Salix aurita*

Boswilg *Salix caprea*

Grauwe wilg *Salix cinerea*

Kraakwilg *Salix fragilis*

Purperwilg *Salix purpurea*

Amandelwilg *Salix triandra*

Wilde lijsterbes *Sorbus aucuparia*

Kleinbladige linde *Tilia cordata*

Bergiep *Ulmus glabra*

Gladde iep *Ulmus minor*

Gelderse roos *Viburnum opulus*

Artikel 6 : De subsidie zal uitgekeerd worden op basis van begrotingsartikel 879.01.332.02 voorzien in de begroting.